

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፊሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- ኢትዮ ቴሌኮም

ተጠሪዎች፡-1.ትዕግስት ሙሉዓለም

2. መስፍን ምስጌ

3. እቴጌን ወጋዬሁ

4. ከተማ ዋና

5. ዲላወርቅ ግርማ

6. ጽጌረዳ አዲሱ

7. ሰናይት ማዘንጊያ

8. ትዝታነሽ በራዩ

9. ጌትነት መሀሪ

10. አንተነህ አጋር

11. መስፍን ምትኩ

12. ሂሩት ሚዴቅሳ

13. ብርቱካን በረሳ

14. መንበረ ወንድማገኝ

15 .ተስፋዬ ማሞ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ለዚህ ለሰበር መነሻ የሆነው ክርክር የተጀመረው በአሁን የሰበር ተጠሪዎች ከሳሽነት በሐዋሳ ከተማ የመ/ደ/ፍርድ ቤት ሲሆን አመልካች ደግሞ ተከላሽ ነበር። ክሱም ተከላሽ የድርጅቱን ምርታማነት ለማሳደግ የመዋቅር ለውጥ አድርጎአለሁ በሚል የስራ ውሳኔንን ሲያቋርጥ የሰንብት ክፍያ ብቻ በመክፈል ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት ሳይኖር የ15 ቀናት ደመወዝ ሳይከፍል ያዘገየ በመሆኑ ያልከፈለውን ደመወዝና በአዋጅ ቁጥር 377/96 በአንቀጽ 38 መሰረት ክፍያ ለዘገየበት የ3 ወር ደመወዝ እንዲከፍልና የስራ ልምድ የምስክር ወረቀት እንዲሰጠን ይወሰንልን የሚል ነው።

ተከላሽም በፍሬ ጉዳዩ ላይ በሰጠው መልስ ተከላሽ በመዋቅር ለውጥ ምክንያት ሰራተኞችን ስመድብ ከሳሾች በምደባው ባለመካተታቸው ክፍያ በጠየቁት ወቅት በስራ ላይ አልተገኙም፤ የ15 ቀናት ደመወዝ አልተከፈለንም ለሚሉትም ስራ የሰሩ ስለመሆናቸው ያቀረቡት ማስረጃ የለም፤ ለከሳሾች በተሰጣቸው የሰንብት ደብዳቤ ከኢዳ ነጻ ለመሆናቸው ክፍያን በማቅረብ ክፍያ እንዲቀበሉ ከመገለጹም በላይ በማስታወቂያና በግል ስልካቸው ጭምር የተዘጋጀላቸውን ክፍያ እንዲወስዱ ተደርጓል። ስለሆነም ተከላሽ የታመነውን ክፍያ በመክፈል የሚፈለግብኝን ግዴታ የተወጣሁ ስለሆነ ስራ ስለመስራታቸው ባልተረጋገጠበት የ15 ቀናት ደመወዝና ለዚሁ አከራካሪ ለሆነ ክፍያ ክፍያ ዘግይቷል በሚል የ3ወር ደመወዝ ሊከፈላቸው ስለማይገባ ያቀረቡት ክስ ተቀባይነት የለውም ብሏል።

ጉዳዩን የመረመረው የመ/ደ/ፍርድ ቤትም በሰጠው ፍርድ የስራ ውሉ በተቋረጠበት ወቅት ለ15 ቀናት ከሳሾች ስራ ላይ ስለመሆናቸው መዝገቡ የሚያስረዳ ሲሆን ተከላሽ ድርጅትም በእነዚህ ቀናት ከሳሾች ስራ ያልሰሩ ስለመሆናቸው የሚያስረዳ ማስረጃ ባለማቅረቡ እስከ ሐምሌ 06 ቀን 2003 ዓ.ም. ድረስ ሥራ ላይ የቆዩበትን የ15 ቀናት ደመወዝ ሊከፍል ይገባል በሚል የወሰነ ሲሆን፤ ለዚሁ አከራካሪ ለሆነው ክፍያ የ3 ወር ደመወዝ ክፍያ ለዘገየበት በቅጣት መልክ እንዲከፍል የጠየቁት ግን ተቀባይነት የለውም ብሏል።

በስር ከሳሾች ይግባኝ ጠያቂነት ጉዳዩን የመረመረው የከተማው ከፍተኛው ፍርድ ቤት በበኩሉ በሰጠው ፍርድ የሐምሌ ወር የ15 ቀናት ደመወዝ በሐምሌ ወር መክፈል ሲገባው ሳይከፍል በማዘግየት በነሐሴ ወር የክፈለ ስለመሆኑ የሰነድ ማስረጃዎች ስለሚያሳዩና መልስ ሰጪው ክፍያውን ለማዘግየቱ ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት ስለመኖሩ ስላላስረዳና ሰራተኞቹ በስራ ላይ በተባለው ጊዜ ያልነበሩ መሆን አለመሆናቸውን በበቂ ማስረጃ የማስረዳት ሽክም የመልስ ሰጪው ሆኖ እያለ ይህንኑ ስላላረጋገጠ ክፍያው ለዘገየበት የ2ወር ደመወዝ ለእያንዳንዳቸው ሊከፍል ይገባል በሚል የስር የመ/ደ/ፍርድ ቤት ውሳኔን በማሻሻል ወስኗል።

የከፍተኛው ፍርድ ቤት ፍርድ በይግባኝ የቀረበለት የክልሉ ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎትም የይግባኝ ባዩን ይግባኝ በፍ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ/ 337 መሰረት በመዝጋት ይግባኝ ባዩን በማሰናበቱ አመልካች የሰበር አቤቱታውን ለዚህ ችሎት አቅርቧል።

ሰበር አቤቱታም አመልካች በዋናነት የጠቀሰው የቅሬታ ነጥብ፡- በሰራተኛ ምደባና ቅነሳ መሀል ባሉት ጊዜያት ሰራተኛው በሥራ ገበታ ላይ ለመገኘቱ ጊዜ ተወስዶ ከተረጋገጠ በኋላ ለተሰናበቱት ሰራተኞች የሰንብት ክፍያ፤ የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያና እና የዓመት ዕረፍት ክፍያ በአንድ ጊዜ ከተፈጸመላቸው በኋላ የ15 ቀናት ክፍያ አጠራጣሪና አከራካሪ በመሆኑ ምክንያት ክፍያው የቆየ ሆኖ ሳለ ከፍተኛው ፍርድ ቤት ክፍያው ዘግይቷል በሚል ለተጠሪዎች የ2 ወር ደመወዝ

እንዲከፈላቸው የወሰነውም ሆነ የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት ይህንኑ ያጸናው የቅጣት ክፍያን ዓላማ መሰረት ያላደረገ በመሆኑ ተገቢነት የለውም የሚል ነው።

የሰበር አቤቱታ ተጠሪዎች በሰጡት መልስ አመልካች በስር ፍርድ ቤቶች በተደረገው ክርክር በክሱ በተጠቀሱት ቀናት ተጠሪዎች ስራ አልሰሩም ከማለቱ በስተቀር በማስረጃ ማረጋገጥ ባለመቻሉ ምክንያት ክፍያ ለዘገየበት የሁለት ወር ደመወዝ እንዲከፈል የስር ከፍተኛና የክልሉ ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የወሰኑት በአግባቡ ስለሆነ ይጽናልን ብለዋል።

የጉዳዩ አመጣጥ ከዚህ በላይ የተገለጸው ሲሆን እኛም፡- አመልካች የ15 ቀናት ደመወዝ በጊዜ ባለመክፈሉ የተነሳ ክፍያ ለዘገየበት ለተጠሪዎች የ2 ወር ደመወዝ እንዲከፈላቸው የሐዋሳ ከተማ ከፍተኛ ፍርድ ቤትና የክልሉ ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የወሰኑት በአግባቡ ነው? ወይስ አይደለም? የሚለውን ጭብጥ ይዘን ክርክሩን እንደሚከተለው መርምረናል።

አመልካች ድርጅት ባደረገው የአሰራር ለውጥ ምክንያት ሰራተኞቹን ሲቀንስ ተጠሪዎችም ከስራ የተቀነሱ ስለመሆናቸው መዝገቡ የሚያመለክት ሲሆን በቅነሳው ምክንያት ከስራ ውጪ ለተደረጉ ሰራተኞችም የተለያዩ ክፍያዎችን ከፍሎ እንዳሰናበታቸው ገልጾ የሚከራከር ሲሆን ተጠሪዎችም ቢሆኑ በህጉ መሰረት አመልካች የተለያዩ ክፍያዎችን የከፈላቸው ስለመሆኑ የሚያምኑት ጉዳይ ነው። ዋናው የሚያከራክራቸው ጉዳይ ግን የስራ ውሉ ሲቋረጥ የ15 ቀናት ደመወዝ አመልካች በህጉ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ መክፈል ሲገባው ክፍያውን አለመፈጸሙ ነው። አመልካች ለክፍያው አለመፈጸም በስር ፍርድ ቤት እንደምክንያት የጠቀሰው ተጠሪዎቹ በአዘዘህ ጊዜያት ስራ አልሰሩም የሚል ሲሆን ስራ ስለመስራታቸው የተረጋገጠ መሆኑን ደግሞ የከተማው የመ/ደ/ፍርድ ቤት በውሳኔው ገልጿል። የመ/ደ/ፍርድ ቤትም ክፍያው የዘገየ መሆኑ ቢረጋግጥም ክፍያው አከራካሪ ነው ወደሚለው ድምዳሜ በመድረስ ተጠሪዎች እንዲከፈላቸው የጠየቁትን የቅጣቱን ገንዘብ ሳይቀበል ያለፈ ቢሆንም ከፍተኛው ፍርድ ቤት ግን ተጠሪዎች ስራ ያልሰሩ ስለመሆናቸው የማስረዳት ሽክም የአመልካች ነው በሚል ክፍያውን አመልካች ማዘግየቱ ስለተረጋገጠ የ2 ወር ደመወዝ እንዲከፈል ሲል ወስኖበታል። በስር ፍርድ ቤቶች በተረጋገጠው ፍሬ ነገር መሰረት ደግሞ አመልካች ሌሎች ክፍያዎችን ከፍሎ የ15 ቀናት ደመወዝ በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 36 መሰረት በ7 የስራ ቀናት ውስጥ አለመክፈሉ ግልጽ ነው። አመልካች የ15 ቀናት ደመወዝ ያልከፈለው ደግሞ ከፍያው አከራካሪ በመሆኑ ምክንያት ነው። በአዋጅ ቁጥር 377/96 በአንቀጽ 37 ስር እንደተመለከተው አሰራር ያመነውን ክፍያ በመፈጸም አከራካሪ የሆነ ክፍያን እስከሚጣራ ድረስ ማዘግየት የሚችል ስለመሆኑ ከድንጋጌው መረዳት የሚቻል ሲሆን በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 38 መሰረትም አሰራር በቅጣት እስከ 3 ወር ድረስ የሚደርስ የሰራተኛውን ደመወዝ ያህል ቅጣት ሊከፈል የሚገደደው ከቁጥጥር ወጪ የሆነ ምክንያት ሳይኖር ወይም በአንቀጽ 37 በተደነገገው መሰረት የሚያከራክር ክፍያ በሌለበት ከቅን ልቦና ወጪ ሰራተኛውን ለመጉዳት ተነሳስቶ ክፍያውን ማዘግየቱ ሲረጋገጥ ነው። በዚህ በተያዘው ጉዳይ ግን አመልካች የስንብት ክፍያ፣ የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያና ሌሎች ክፍያዎችን ሳያዘገይ ለተጠሪዎች መክፈሉን መዝገቡ የሚያመለክት ሲሆን ዘግይቷል የተባለውም 15 ቀናት ደመወዝ ብቻ ነው። በመሆኑም የስር ከፍተኛና የክልሉ ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት አመልካች ለ15 ቀናት ተጠሪዎች ስራ ባለመስራታቸው የተነሳ በህጉ በተወሰነው የጊዜ ገደብ አከራካሪው ክፍያ ሳይከፈል ቀርቷል ሲል እየገለጸ ባለበት የክፍያ ጊዜ በመዘግየቱ ብቻ እንደበቂ ምክንያት በመውሰድና አመልካች ሌሎች ክፍያዎችን ሁሉ ስለመፈጸሙ ግንዛቤ ውስጥ ባለማስገባት በአንቀጽ 38 መሰረት ክፍያ ለዘገየበት ለእያንዳንዳቸው የ2 ወር ደመወዝ እንዲከፈላቸው የወሰኑት በአዋጅ ቁጥር 377/96 በአንቀጽ 37 ስለአከራካሪ ክፍያ የተደነገገውን

መሰረት ያደረገ ካለመሆኑም ሌላ በአዋጁ አንቀጽ 38 የተቀመጠውን የገንዘብ ቅጣት ዓላማ ባላገናዘበ መልኩ ስለሆነ ክፍያ ለዘገየበት ለተጠሪዎች የ2 ወር ደመወዝ እንዲከፈላቸው የሰጡት የውሳኔ ክፍል መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ በማግኘታችን ተከታዩን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

1. የሐዋሳ ከተማ የከ/ፍርድ ቤት በመ/ቁ/111103 በቀን13/03/2004 ዓ.ም. በዋለው ችሎት የሰጠውን ውሳኔ፣ እና የክልሉ ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁ/ 55825 በቀን 21/03/2004 ዓ/ም በዋለው ችሎት የሰጠውን ትእዛዝ በፍ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ 348 (1) መሰረት አሻሽለናል።
2. አመልክቻ ለተጠሪዎች የ15 ቀናት የደመወዝ ክፍያ ላዘገየበት ለእንዳንዳቸው የ2 ወር ደመወዝ እንዲከፍላቸው የሐዋሳ ከተማ ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና የክልሉ ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የሰጡትን የውሳኔ ክፍል በፍ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ/ 348 (1) መሰረት ሽረናል። ስለሆነም ክፍያ ላዘገየበት ለተጠሪዎች የሚከፍላቸው ክፍያ የለም ብለናል።
3. የስር ፍርድ ቤቶች ለተጠሪዎች አመልካች የ15 ቀን ደመወዝ እንዲከፍላቸውና የስራ ልምድ ማስረጃ እንዲሰጣቸው ሲሉ የሰጡትን የውሳኔ ክፍል በፍ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ/348(1) መሰረት አጽንተናል።
4. የዚህን ፍርድ ቤት ወጪና ኪሳራ የግራ ቀኝ ተከራካሪዎች የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል ። መዝገቡ ስለተዘጋ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ቤተሰብ